

[Hans Toft.]

rer forøgede udgifter. Jeg har indtryk af gennem den udtalelse, som er forelagt fra ledelsen af børne- og ungdomsforsorgen, at når man ikke kan påtage sig denne opgave med de 15-18-årige, bygger det bl. a. på, at man ikke har de tilstrækkelige ressourcer til det. Hvis man fra regeringens side vil pålægge børne- og ungdomsforsorgen denne opgave, vil det i hvert fald medføre forøgede udgifter, og derfor må vi også tage det ind i vores overvejelser under udvalgsarbejdet.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Når jeg siger, at spørgsmålet har været drøftet på et ministermøde, betyder det jo ikke, at vi dér har drøftet de økonomiske konsekvenser, men som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, regner man ikke med, at loven vil have økonomiske konsekvenser. Andet kan jeg ikke sige.

Hvad der bliver resultatet, når loven bliver sat i kraft, kan jeg ikke helt overskue i dag, men man har jo tidligere haft mulighed for at gennemføre etableringen og den bevillingmæssige ordning af hjemmel til nye institutioner til den slags formål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om dansk indfødsret [af Ellen Strange Petersen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 144) findes i tillæg A. sp. 3165), fremsættelsen i tidenden sp. 2260).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Indenrigsministeren (Egon Jensen): Det foreliggende lovforslag er, som det fremgår af bemærkningerne til forslaget, i det væ-

sentlige identisk med det forslag, der blev fremsat i en betænkning fra 1970 vedrørende familiens og børnenes tilpasning, afgivet af det nedsatte udvalg vedrørende kvinders deltagelse i det offentlige liv.

Allerede i 1968 var man imidlertid inde på de samme tanker, idet de blev diskuteret i forbindelse med de ændringer, der senere er gennemført i dansk indfødsretslovgivning. I den af folketingets indfødsretsudvalg afgivne betænkning fastslås det imidlertid, at spørgsmålet i overensstemmelse med hidtidig tradition inden for statsborgerrettens område bør løses på fællesnordisk plan. Jeg kan herom henviser til Folketingstidende 1968-69, tillæg B., sp. 295-296, og i øvrigt til den forhandling, der fulgte derefter i folketinget.

Skridt hertil blev allerede taget i december samme år, hvor der for Nordisk Råd blev indbragt et medlemsforslag, hvorefter rådet bl. a. skulle anbefale regeringerne at gennemføre sådanne ændringer i statsborgerretslovgivningen, at børn, der er født i ægteskab mellem en udenlandsk mand og en kvinde, som er statsborger i et nordisk land, ved fødslen kan erhverve moderens statsborgerret.

Efter at spørgsmålet havde været gjort til genstand for undersøgelser, bl. a. i Nordisk Råds juridiske udvalg, vedtog Nordisk Råd i februar 1970 følgende rekommandation: Nordisk Råd anbefaler regeringerne at undersøge, om der ved afgørelsen af statsborgerskab i videregående omfang kan tages hensyn til princippet om barnets interesse, og således at spørgsmålet eventuelt senere kan aktualiseres på internationalt plan.

Til at behandle denne rekommandation blev der nedsat en fællesnordisk arbejdsgruppe på tjenestemandsniveau med Finland som koordinerende land. Arbejdsgruppen er i færd med at indsamle materiale til vurdering af barnets interesse i at opnå moderens statsborgerret og hermed forbundne ulemper i form af dobbelt statsborgerret. Jeg vil gerne her indskyde, at Danmark netop har tiltrådt en konvention vedtaget af Europarådet, hvorefter vi har pligt til så vidt muligt at undgå, at der opstår tilfælde af dobbelt statsborgerret.

Jeg er klar over, at det foreliggende lovforslag ikke udelukkende er båret af hensyn til barnets interesser, men tillige af ønsk-

[Indsæringsministeren.]

værdige bestræbelser på at skabe ligestilling mellem kvinde og mand. Jeg skal ikke prøve at vurdere, i hvilket omfang det må anses for ulighed, at et barn, der er født i ægteskab, i statsborgerretlig henseende normalt følger dets far og ikke dets mor, men blot pege på, at når det store flertal af lande har valgt en sådan ordning, undgår man, at barnet får dobbelt statsborgerret. Det er altså ganske praktisk, at statsborgerretslovgivningerne er således indrettet, og skulle der i de enkelte konkrete tilfælde opstå praktiske vanskeligheder, kan disse i vidt omfang elimineres ved en smidig naturaliseringspraksis.

Til det foreliggende lovforslag skal jeg kun knytte enkelte bemærkninger. Ifølge det nye stk. 2 i § 3 kan en person, der ved fødslen har erhvervet både dansk og fremmed statsborgerret, bevare sin danske indfødsret ved efter det fyldte 21. år, men inden det fyldte 22. år at få indfødsretten stadfæstet. Stadfæstelse er et nyt begreb i statsborgerretslovgivningen og vist ikke noget særlig heldigt begreb. Formålet skulle jo ifølge lovforslaget være en begrænsning af tilfældene af dobbelt statsborgerret, og naturligvis vil der også være adskillige, der vil forsømme at opnå den omtalte stadfæstelse og dermed automatisk vil fortabe den danske indfødsret.

I det omvendte tilfælde, hvor den danske indfødsret bliver stadfæstet, må man imidlertid forudse, at det ofte vil gå således, at den anden statsborgerret ikke vil ophøre af den grund, og at de pågældende herefter fortsat vil have dobbelt statsborgerret. Normalt vil nemlig kun en erhvervelse af ny statsborgerret medføre en fortabelse af den, man hidtil har haft, og det må derfor antages, at formålet bedre kunne tilgodeses ved, at den danske indfødsret i de omtalte tilfælde fortabes ved det fyldte 21. år, og at man samtidig åbner mulighed for, at den kan generhverves. Ved generhvervelsen af dansk indfødsret vil den pågældende have mulighed for automatisk at miste den frem-

mede statsborgerret. Det er netop disse meget vigtige sammenhænge, som den nordiske arbejdsgruppe indsamler materiale om.

Jeg vil gerne slutte med at udtrykke min sympati for tankerne bag det foreliggende lovforslag og tilføje, at jeg ser frem til den dag, hvor tankerne på en hensigtsmæssig måde kan føres ud i livet. Men statsborgerretslove er ikke noget, man ændrer fra dag til dag og ret betænkt heller ikke fra det ene år til det andet. Dette skyldes ikke mindst hensynet til det nordiske lovsamarbejde, som på dette område har bestået lige siden slutningen af forrige århundrede, og hvor et enkelt nordisk land har indrettet sin lovgivning således, at det er harmoniseret i dag.

Jeg foreslår, at lovforslaget bliver henvist til behandling i folketingets indfødsretsudvalg, og at dette så senere, bl. a. på grundlag af oplysninger om, hvorledes det går med behandlingen af Nordisk Råds rekommandation i den fællesnordiske arbejdsgruppe, kommer med en indstilling til folketinget.

Evald Kristensen: Jeg kan stort set tilslutte mig den redegørelse, ministeren allerede har givet her.

Lovforslaget tilsigter, som det fremgår af bemærkningerne, at stille børn, der er født i ægteskaber, hvor kun den ene af ægtefællerne er dansk statsborger, mens den anden er fremmed statsborger, dvs. de såkaldte blandede ægteskaber, lige i relation til spørgsmålet om erhvervelse af dansk statsborgerret, hvad enten det kun er faderen eller det kun er moderen til barnet, der er dansk statsborger.

Problemet er jo ikke nyt, og når jeg har udtrykt min forbavselse — for det vil jeg gerne gøre, i hvert fald over, at konservative medlemmer nu har fremsat forslag om ændring af indfødsretslovgivningen — er det netop ud fra den indstilling, at de ærede medlemmer, som er forslagsstillere, fru Ellen Strange Petersen, hr. Burgdorf og fru Ulla Worm, har tilsluttet sig den betænk-

[Evald Kristensen.]

ning, som kom i 1968, hvor jo alle i udvalget afviste de ændringer, der dengang var på tale, som skulle have løst problemet.

Jeg vil da gerne sige, at der er nedsat en arbejdsgruppe, som ministeren sagde her, af embedsmænd, — efter at spørgsmålet har vandret i Nordisk Råd — hvor man har vedtaget, at man skulle sætte det under forhandling. Det eneste, man kan beklage, er, at man vel kun har haft et par møder siden. Men når der i det konservative blad *Vor Tid* for 18. januar 1973 var en artikel omhandlende lovforslaget, som skulle være en forløber og bar overskriften „Konservativ aktion mod lov kineseri“, så vil jeg gerne sige, at hvis vi gennemfører lovforslaget, som det her foreligger, vil det blive endnu mere kineseri end det, vi i dag kender, med hensyn til indfødsretslovgivningen. Det, der vil ske, vil jo være, at børn, der er født i blandede ægteskaber, vil få dansk eller dobbelt statsborgerret, og jeg tror, det vil skabe vanskeligheder. Men det, der er det mest farlige, er vel nok, at efterhånden som det har presset mere og mere på, spørgsmålet om dobbelt statsborgerret, har der været enkelte af de affærer, man har haft, hvor enten faderen eller moderen i et blandet ægteskab er forsvundet til udlandet. Når dobbelt statsborgerret skaber problemer, er det, fordi det giver en falsk tryghedsfølelse, når sådanne ægteskaber opløses. Forslagsstillerne har ganske vist forsøgt at tage højde for noget sådant ved at indføje en bestemmelse i § 3, hvor der tales om, at en person, som ved fødslen har erhvervet både dansk og fremmed statsborgerret, og som har boet i riget i 5 år, får stadfæstet sin danske indfødsret ved det fyldte 21. år, men inden det fyldte 22. år ved over for overøvrigheden at afgive skriftlig erklæring herom.

Ministeren sagde, at dobbelt statsborgerret kan skabe problemer, men det er jo også noget, man har været opmærksom på i Europarådet, hvor man netop har advaret kraftigt imod, at man i det hele taget giver og er medvirkende til at skabe dobbelt statsborgerret.

Jeg vil gerne sige, at vi i vort parti gerne vil medvirke til en modernisering og en ajourføring af lovgivningen i takt med den tid, vi er i. Men når man tidligere i betænkninger har sagt, at vi skal prøve på nordisk

basis at skabe en ensartet lovgivning, når det drejer sig om indfødsretslovgivningen, vil jeg gerne have, at man nu i hvert fald prøver at vente; vi kan ganske glimrende behandle det i et udvalg og få at vide, hvor langt man er kommet på det område, men jeg vil altså henstille, at man ikke foretager ændringer, før man i hvert fald har fået redegørelsen fra den embedsmandsgruppe, der er nedsat.

Der er andre ting, som vel også skal rettes i den lovgivning, vi er i gang med. Jeg rejste i 1968 det spørgsmål, om man ikke kunne sløjfe det, der står i vor lovgivning om ægtebarn og uægte barn; dér vil jeg gerne sige, at for mig er alle børn ægte, og jeg vil gerne have, at det er en af de ting, man ændrer. Jeg husker tydeligt, at den daværende konservative indenrigsminister lovede, at det var en af de ting, der snarest skulle blive taget op, men det blev den ikke, uanset hvem der var indenrigsminister.

Jeg anbefaler altså forslaget, der vil blive henvist til det udvalg, som vi jo tidligere har nedsat til at behandle indfødsretssagerne.

Mette Madsen: Problemet om automatisk dansk indfødsret til alle børn, der fødes af mødre med dansk indfødsret, har jo gennem årene flere gange været til debat både i indfødsretsudvalget, her i salen og på inter-skandinavisk plan. Når man endnu ikke er nået frem til noget resultat, er grunden jo den, at det lovteknisk er et meget vanskeligt spørgsmål at løse. To hensyn vejer mod hinanden, nemlig fordelene ved det danske statsborgerskab i alle tilfælde mod ulemperne i de tilfælde, hvor dette medfører dobbelt statsborgerskab.

Fra venstres side vil vi gerne i indfødsretsudvalget gå ind i en fornyet drøftelse af og et positivt arbejde for at få løst dette problem i indfødsretslovgivningen. Vi finder, at spørgsmålet er så kompliceret, at det egner sig til udvalgsarbejde. Vi afventer jo i denne vinter resultatet af en retssammenlignende undersøgelse, som Nordisk Råd har sat i gang, netop om problemerne i det lovforslag, vi behandler i dag. På indfødsretslovgivningens område har de nordiske lande altid tilstræbt størst mulig ensartethed, så selv om vi er positive over for at finde en løsning, må vi være opmærksom på, at føl-

[Mette Madsen.]

ger vi det konservative forslag, forlader vi nordisk retsenhed på dette område.

Meta Ditzel: Det problem, vi behandler i dag, er jo faktisk et problem, der har været aktuelt i flere år, så man kan nok forstå, at der er nogle, der mener, at der nu må gøres noget effektivt ved det. Jeg mener da også, at vi må søge så vidt muligt at forebygge sådanne tragedier, som vi undertiden får kendskab til i indfødsretsudvalget, hvor vi kan høre om børn, som er blevet kidnappet af faderen, og tilbage står den ulykkelige moder, som det så kan være vanskeligt at hjælpe, fordi hendes barn ikke har dansk indfødsret.

Det forekommer urimeligt, at et barn, der har en udenlandsk fader, men er født af en dansk moder i Danmark, kun kan få dansk indfødsret, hvis moderen er ugift. Det er urimeligt, at hun skal være nødsaget til at lade være med at gifte sig med sit barns fader, hvis han er udlænding, for at sikre, at barnet får dansk indfødsret.

Da der nu indgås flere og flere blandede ægteskaber, synes det umiddelbart rigtigt at gennemføre den foreslåede lovændring, der også vil betyde ligestilling mellem mand og kvinde på det område, idet § 1, stk. 1, siger, at dansk indfødsret erhverves ved fødsel af ægtebørn, hvis fader eller moder er dansk. Der vil jeg dog være enig med hr. Evald Kristensen i, at det kan være berettiget at ændre ordet ægtebarn til barn født inden for ægteskab.

Problemerne omkring det dobbelte statsborgerskab mener jeg kan klares, hvis man lader den danske indfødsret gælde til det 18. eller måske det 21. år, som det foreslås af forslagsstillerne. Derefter kan barnet jo så, hvis det ønskes, søge om fortsat dansk indfødsret. Det er et problem, jeg mener vi kan se nærmere på i udvalget.

Da den nugældende lov om indfødsret imidlertid er skabt ved nordisk samarbejde, vil vi fra radikal side gerne skabe udeveje for tilslutning fra de andre nordiske lande, og det må jeg sige så meget mere, som to fra vort parti på Nordisk Råds møde i 1969 var med til at foreslå en sådan ændring. Der blev der netop peget på, at spørgsmålet havde fået større aktualitet, fordi arbejdskraftens større bevægelighed har ført til

flere blandede ægteskaber. Det er en uret mod de fremtidige medborgere, at man ikke giver dem statsborgerskab fra fødslen i deres hjemland, siges det i forslaget.

Hvad angår problemet dobbelt statsborgerskab, mener man, at ængstelsen for de ulemper, det medfører, er meget overdreven, og i hvert fald må man under alle omstændigheder vurdere sagen i forhold til de vanskeligheder, som den nugældende lov kan medføre.

Der henvises i øvrigt også til, at spørgsmålet har været diskuteret i den svenske rigsdag, hvor der har været stærke ønsker fremme om at ligestille mand og kvinde i indfødsretssager, og at sikre en svensk moder den samme retsbeskyttelse for sit barn, som tilkommer andre kvinder, netop når der er tale om giftermål med udlændinge. Forslagsstillerne henstiller til slut, at regeringen gennemfører sådanne ændringer i lov om indfødsret, at et barn født i ægteskab mellem en udenlandsk mand og en kvinde, der er statsborger i et nordisk land, kan få indfødsret i moderens hjemland, og det vil altså sige, at det forslag helt svarer til det lovforslag, vi har til behandling i dag.

Men hvad er der så sket i de 4 år, der er gået siden? Ja, nu har indenrigsministeren jo gjort os opmærksom på, at der er foregået noget i det udvalg, der blev nedsat inden for Nordisk Råd. Der blev afholdt 3 møder i 1969, og derefter fik man den rekommandation, som indenrigsministeren gjorde os bekendt med, og den anbefaler altså, at regeringen foranstalter en undersøgelse, som skal give større kendskab til det dobbelte statsborgerskabs betingelser.

En sådan undersøgelse kan dog efter min mening forhale sagen længere end nødvendigt, især hvis den endnu ikke er kommet i gang. Der er noget, der tyder på, at arbejdet går temmelig langsomt; derfor må det også bemærkes, at flere medlemmer, bl.a. vort radikale medlem, da omtalte rekommandation skulle vedtages, ikke kunne acceptere den form, som da blev fremlagt, men ville holde fast ved den form, som man havde vedtaget i 1969, og som altså svarer til det forslag, vi har fremme i dag.

Som sagt synes jeg, der er noget, der tyder på, at det går temmelig langsomt med proceduren. I 1970 fik man altså denne rekommandation frem, og i februar 1971

[Meta Ditzel.]

fandt en af underskriverne fra 1969 anledning til at spørge om, hvordan det gik, hvornår regeringen ville indlede den omtalte undersøgelse, og fik som svar, at der ville blive nedsat en arbejdsgruppe, og at der skulle holdes møde i Stockholm i april.

Senere kan man så af de indløbne meddelelser, der er kommet fra Nordisk Råd, få at vide, at der har været afholdt 2 møder i 1971, ét i Stockholm og ét i København. Den seneste meddelelse, man nu har fået til Nordisk Råd, stammer fra december 1972. Da meddeles det på samtlige regeringers vegne, at den arbejdsgruppe på tjenestemandsniveau, som trådte sammen i København den 10. december 1971, stadig skaffer materiale, og at arbejdsgruppen egentlig ikke har haft nogen møder i 1972. Det kunne se ud til, at arbejdet er ved at gå i stå.

Vi vil fra radikal side gerne deltage i et positivt udvalgsarbejde, og jeg håber, at vi i udvalget kan få en redegørelse for, hvad arbejdsgruppen har samlet sammen af materiale, og at vi i det hele taget kan få problemerne om dobbelt statsborgerskab grundigt behandlet. Jeg håber også, vi kan blive enige om at støtte en opfordring til Nordisk Råd om at fremskynde arbejdet.

Vi radikale finder det naturligt, at de nordiske lande finder en løsning på det problem, der her er rejst, og at man derefter tager initiativ til at få spørgsmålet om børns statsborgerret op på europæisk plan for at finde frem til en ordning eller et system, der udelukker dobbelt statsborgerskab.

Kurt Brauer: Da socialistisk folkepartis ordfører i denne sag, fru Kristine Heltberg, ikke kan være til stede på grund af sygdom, skal jeg i hendes sted fremsætte enkelte bemærkninger om det foreliggende lovforslag. Mine bemærkninger må naturligvis blive spredte og tilfældige, eftersom jeg ikke længere befinder mig i nærheden af det vigtige arbejde, som foregår i indfødsretsudvalget, og mit konkrete kendskab til problemerne derfor er trængt en del i baggrunden i den seneste tid.

Jeg erindrer imidlertid min tid i udvalget som en stor oplevelse under forslagsstillerens ordførers kyndige ledelse, og jeg vil ikke undlade at takke fru Ellen Strange Petersen for det arbejde, som er lagt i dette forslag.

Fru Ellen Strange Petersen har ramt noget væsentligt med sit forslag; det erkender vist de fleste i dette land, og i hvert fald erkender de, som har talt indtil videre, dette. Men — og der er et men — man må jo spørge sig selv, om ikke det forhold, at Nordisk Råd naturligvis skal behandle problemerne, som forslaget rejser, bør betyde, at så må vi vente indtil da med danske tiltag, for nu at være nordisk i terminologien. Ja, det kan godt være, at en endelig beslutning først bør træffes, når vore nordiske brøders stilling er kendt, og når forhandlinger i Nordisk Råd har kunnet foregå, men der er somme tider en tendens til at bruge det nordiske hensyn som en bremsekloks i stedet for at tage udfordringen op og prøve at virke som inspirator for Nordisk Råd og arbejdet i denne forsamling. Jeg synes, at indfødsretsudvalget burde tage den handske op, som fru Ellen Strange Petersen her har kastet, og sørge for, at vi fra dansk side er endnu bedre forberedt, end vi ville have været uden en gennemgang af de tanker, som forslaget rejser. Indfødsretsudvalget kan bore i de politiske betænkeligheder, som rejses af den betænkning, bemærkningerne omtaler, således at der foreligger en vis klarhed på dette område, når Nordisk Råd tager sagen op.

Statsborgerretslovgivningen er blevet brugt her i dag som en yderligere betænkelighed over for forslaget, men her må det da vist siges, at man sjældent har hørt betænkeligheder, når et enkelt land er gået videre, end det forlanges i internationale overenskomster og aftaler, og det forekommer mig personlig, at lovforslaget åbner veje til større retfærdighed end de gældende bestemmelse.

Jeg vil ikke gå i detaljer med de enkeltproblemer, som lovforslaget rejser, men slutte med for mit eget vedkommende at erklære min misundelse over for dem, der får lov til at arbejde med disse problemer, og love interesseret medvirken fra SF's medlemmer af indfødsretsudvalget, såfremt tinget skulle beslutte med vor anbefaling at henvise forslaget til dette udvalg.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ellen Strange Petersen) Jeg vil gerne takke for den velvillige modtagelse, lovforslaget har fået.

[Ellen Strange Petersen.]

Så vidt jeg har kunnet forstå både på ministeren og ordførerne, gives der principiel tilslutning til tanken, og problemerne kommer altså til at stå på, hvordan man får spørgsmålet løst på praktisk vis, og hvordan vi får de andre nordiske lande med i arbejdet. Den fremstilling, som indenrigsministeren gav af forløbet, hvordan det har været behandlet og drøftet i 1968 og senere i Nordisk Råd, og at en arbejdsgruppe er nedsat, er fuldstændig rigtig. Men det er også rigtigt, at vi ikke har mærket noget til i indfødsretsudvalget de sidste år, hvad dette arbejdsudvalg er nået frem til. Jeg håber da meget, at drøftelsen her i dag kan give stødet til, at man hurtigere kommer videre.

Jeg mener, at lovforslaget tager hensyn til flere sider. Det tager hensyn til kvindens ligestilling med manden, og jeg skal slet ikke afvise, at det er et vægtigt hensyn fra vores side. Det er sådan, at indfødsretslovene i nogen grad har afspejlet den udvikling, der har været i samfundet fra dengang, da manden var den enerådige hersker i familien. Man ændrede i 1925 indfødsretsloven, sådan at en dansk kvinde godt kunne gifte sig med en udenlandsk mand og beholde sit danske statsborgerskab, hvis hun blev i landet. 25 år senere nåede man frem til, at hun godt kunne rejse ud af landet og endda beholde sin danske nationalitet. Nu er der så gået 23 år, og det kan jo være, at der går 2 år til og man så, når man runder de 25 år, ved den lejlighed får hendes barn med. Jeg vil sige, at det med ligestilling er jo ikke bare en følelsesmæssig sag. Jeg har fået mange henvendelser fra unge mødre. Udviklingen går jo i den retning, at flere og flere gifter sig med udlændinge, og det bliver mere og mere almindeligt, at udenlandske mænd tager ophold i Danmark og bliver gift her. Det må virke meget ejendommeligt på en dansk kvinde, som måske har boet hele sit liv her og får et barn med en sådan udenlandsk mand, at få at vide, at hun skal søge opholdstilladelse til dette barn.

Jeg har haft en henvendelse fra en ung mor, der skrev et langt, langt brev til mig om disse problemer. Hun skrev bl. a., at selv i det lykkeligste ægteskab kommer der af og til en kurre på tråden, og når man er gift med en sydlænding, som hun var, var

omkvædet, når de havde stridigheder, gerne det: hvis du ikke føjer dig, tager jeg mit barn, der har min nationalitet, og rejser til mit land. Så er vi inde på de konflikter, som fru Meta Ditzel nævnte med kidnapning. Jeg vil gerne sige i den forbindelse, at hver gang vi i indfødsretsudvalget har været stillet over for disse sager, har vi samarbejdet med justitsministeriet og mødt megen velvilje og forståelse. Jeg tror nok, der fra dansk side i de tilfælde er gjort, hvad der kunne gøres for at hjælpe den danske moder og hendes barn, men jeg tror alligevel, at det rent psykisk betyder umådelig meget for en moder at vide, at hendes barn har den samme nationalitet som hun.

Dertil kommer, som også en af ordførerne var inde på, at forholdet er anderledes, hvis hun er ugift, og jeg mener ikke, at vi fra samfundets side ligefrem bør begunstige de uægteskabelige forhold. Der er også den side af sagen, som jeg meget gerne vil fremhæve, at det er blevet mere og mere almindeligt at adoptere udenlandske børn, fordi det er vanskeligt at få danske adoptivbørn, og her er det praksis, at man i indfødsretsudvalget meget hurtigt giver dansk statsborgerskab til et sådant adopteret barn. Så virker det altså urimeligt på en dansk mor, der selv har født sit barn, at dette barn ikke kan få dansk statsborgerret, før faderen søger og får det.

Så slås der meget på dobbelt statsborgerskab. Det er rigtigt, at vi har været med til at underskrive en konvention om, at man skal søge at undgå dobbelt statsborgerskab. Alligevel — og helt bortset fra dette lovforslag — er dobbelt statsborgerskab noget, der forekommer i mange tilfælde, bl. a. fordi der er uensartet lovgivning i de forskellige lande. Nogle steder er det afgørende, hvor barnet bliver født. Man kan nævne det eksempel, at et dansk par opholder sig i Amerika eller i England. Barnet bliver født dér, men får altså den danske fars statsborgerskab samtidig med det pågældende lands. Også her i landet er vi medvirkende til, at folk får dobbelt statsborgerskab, nemlig i de tilfælde, hvor flygtninge, der kommer hertil, efter et passende åremål søger dansk indfødsret, som man bevilger dem på betingelse af, at de bliver løst fra deres hidtidige statsborgerskab. Netop på grund af flugtforholdet kan det være svært for dem at bevi-

[Ellen Strange Petersen.]

se, at de har fået en sådan løsning, og så giver man dem alligevel dansk statsborgerskab, vel vidende at de har dobbelt statsborgerskab. Derfor må man gøre sig klart, at dobbelt statsborgerskab er ikke sådan at afskaffe, men jeg vil meget gerne, at man prøver i samarbejde med andre lande at få løst dette problem, og ser meget, meget gerne, at man går videre.

Ministeren sagde, at den løsning, vi har nævnt i vores forslag, at man skal tilkendegive, når man fylder 21 år, at man gerne vil beholde sin danske indfødsret, måske ikke er praktisk. Dertil vil jeg sige, at enkelthederne vil vi naturligvis altid meget gerne være med til at drøfte, og det er ingen betingelse for vores tilslutning, at man nøjagtig følger det, vi her har anvist.

Så vil jeg gerne sige til de andre ordførere, at jeg var meget glad for den sympati, der blev udtalt. Til hr. Evald Kristensen, der var forbavset, fordi vi dog havde tilsluttet os loven i 1968, vil jeg sige, at der er dog gået 5 år, og udviklingen skrider hastigt. Jeg mener, det er nødvendigt, at vi prøver at komme videre med problemet.

Til fru Mette Madsen, der mener, at det kan være betænkeligt, at man forlader nordisk retsret, vil jeg gerne sige, at vi ved jo, at ikke mindst Sverige står over for de samme problemer og føler dem i stigende grad med de mange blandede ægteskaber. Jeg vil tro, at i det øjeblik vi tager et skridt, vil de andre ret hurtigt følge efter. Jeg håber ligesom hr. Kurt Brauer ikke, at det nordiske hensyn må virke som en bremsekloks, men at denne debat i dag virkelig må betyde, at vi kommer videre med problemet.

Indenrigsministeren (Egon Jensen): Jeg har kun forholdsvis korte bemærkninger.

Til hr. Evald Kristensen vil jeg sige, at jeg vil gerne medvirke til, at vi får slettet det mærkelige udtryk „ægtebørn“.

Til fru Meta Ditzel, vil jeg sige, at når det drejer sig om kidnapning, er det nok så mange gange spørgsmålet om, hvem der har forældremyndigheden, der er afgørende, men jeg skal blankt erkende, at der virkelig er et problem her, og det har jeg da også givet udtryk for tidligere.

Jeg vil gerne sige både til hr. Kurt Brauer

og til fru Ellen Strange Petersen, at de bemærkninger, jeg har gjort, har i hvert fald ikke skullet forstås derhen, at det nordiske kunne være en bremsekloks, men nærmest sådan, at den lovgivning, vi har, helst skulle være så international som muligt, altså med tilslutning fra anden side. Jeg forstod på fru Ellen Strange Petersens bemærkning om, hvordan vi får de andre med, at hun også ønsker, vi får samstemmighed.

Jeg vil som sagt gerne i udvalget give nærmere oplysninger. Jeg erkender, at problemet er blevet større, og det bliver større endnu. Det er problemer ikke bare om ligestilling, men også om barnets tarv osv., og det må vi se alvorligt på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til udvalget angående forslag til lov om indfødsrets meddelelse. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om visse hovedlandeveisstrækninger.

(Lovforslaget (nr. 148) findes i tillæg A. sp. 3497, fremsættelsen i tidenden sp. 2441).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om visse hovedlandeveysanlæg i og ved København [af Bilgrav-Nielsen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 145) findes i tillæg A. sp. 2943, fremsættelsen i tidenden sp. 2261).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Knud Damgaard: Den, der har haft lejlighed til at befærde de danske landeveje over en længere årrække og i alle landsdele, må vist erkende, at hvor man tidligere betrag-